

Benodigde randvoorwaarden voor invoering nieuwe kwalificatiestructuur versie 1.6

Noodzaak voor reguleren bij aansluiting HCA

HCA topsectoren en beleid rond vakmanschap vragen beroepsgericht opleiden. Dit vindt plaats in de regio. Beroepsgericht opleiden in de regio vraagt om het organiseren van leerarrangementen met bedrijven, niet alleen stage, maar ook met leerlingen projectmatig werken aan vraagstukken in de regio. In meerdere regio's wordt ingezet op deze ontwikkeling, o.a. regio Noord met AOC Terra MBO Meppel en MBO Emmen, regio West met Edudelta College MBO Goes en Lentiz MBO Maasland en regio Groene Kennispoort Twente met AOC Oost MBO Almelo. De AOC's voeren nu experimenten uit met flexibele leerarrangementen. De ervaring leert dat met de huidige regelgeving heel moeilijk wordt om de ambities van HCA, vakmanschap en aansluiting op de regio waar te maken in de onderwijsuitvoering. Deels zit dit in de inrichting van de KS, maar die wordt nu al geflexibiliseerd en zal naar verwachting wat meer ruimte geven over de nauwe grenzen van de opleiding heen onderwijs te kunnen organiseren. Het knelt echter ook in het verantwoordingskader.

Illustratie (obv boekje reguleren voor leerlingen)

De leerlingen gaven aan het eind van de sessie expliciet aan dat ze reguleren een heel aantrekkelijk vinden. "Het motiveert/is veel leuker omdat je een ruime oriëntatie hebt, een bijdrage levert aan de ontwikkeling van je eigen regio en is veel leerzamer omdat je bij reguleren in contact komt met heel veel verschillende partijen (veel meer in vergelijking met onze leerlingenstichting)"

Wij pleiten voor de onderstaande randvoorwaarden.

1. Bredere erkenning leerbedrijven

Bij het organiseren van leerarrangementen in de regio zijn de vraagstukken daar uitgangspunt. Veel van die vraagstukken gaan over de grenzen van de traditionele vakken (dus opleidingen) heen. Stage lopen bij een andere bedrijf dan erkend voor de opleiding, maar wel relevant is voor het vraagstuk (of ambitie van de leerling) is nu niet mogelijk. De Crebo erkenning richten op relevantie voor de regio i.p.v. relevantie voor het specifieke vakgebied zou een oplossing kunnen zijn, evenals het mogelijk maken op andere bedrijven stage te kunnen lopen. Daarbij ook specifiek een pleidooi voor de afschaffing van de noodzaak van erkenning voor internationale stage bedrijven. Internationaal gaan wordt hierdoor nu bemoeilijkt.

2. Onderwijstijd verrijken

"Als je samen met het bedrijfsleven arbeidsmarktgericht onderwijs in de regio wilt vormgeven wordt je afgerekend (beboet) door de onderwijsinspectie omdat de jaarlijkse uren norm voor onderwijstijd niet haalt" (teamleiders van MBO locaties).

Voorbeelden van het spanningsveld tussen samen opleiden in de regio en de norm van 1040 uren voor onderwijstijd:

- a. Inzet van experts uit het bedrijfsleven bij groepslessen in de echte context (regio) valt buiten de 1000 uren norm. Als een bedrijfsexpert in een bedrijf vak kennis en vakvaardigheden aan een groep leerlingen (deelnemers) overdraagt, telt dit niet mee voor de 1000 uren norm

omdat deze expert geen onderwijsbevoegdheid heeft. Er zou dus ook nog een AOC docent bij aanwezig moeten zijn. Dit is echter dubbelop en kostentechnisch niet uitvoerbaar.

- b. Inzet van experts uit het bedrijfsleven bij groepsbegeleiding in de echte context(regio) valt buiten de 1000 uren norm. Als experts van bedrijven groepjes leerlingen (deelnemers) vakinhoudelijk begeleiden bij opdrachten en projecten in de regio, dan telt dit niet mee als onderwijstijd omdat bij alle groepjes een bevoegd docent aanwezig moet zijn. Dit is weer dubbelop en ook niet uitvoerbaar.
- c. Inzet van experts uit het bedrijfsleven bij lessen in de school telt niet mee als onderwijstijd. Het telt alleen mee als een bevoegd docent ook aanwezig is. Nogmaals dubbelop en onnodig duur.

N.B. punten 1 en 2 gaan dus niet over de BPV(stage), maar over echte groepslessen en echte groepsbegeleiding in de beroepspraktijk.

We pleiten ervoor om samen opleiden met het bedrijfsleven ook daadwerkelijk mogelijk te maken door groepslessen en groepsbegeleiding door experts uit de regio mee te tellen als onderwijstijd(zijnde niet BPV onderwijstijd). Een verruiming van de bevoegdhedenregeling voor een deel van deze onderwijstijd is hierbij noodzakelijk.

3. Examineren(*ww zie onderaan*)

“Examens zijn gebaseerd op kerntaken en werkprocessen uit de huidige kwalificatiestructuur en sluiten niet altijd aan bij de projecten in de regio.”

Verantwoording naar de eisen in het kwalificatiedossier blijft noodzakelijk. Meer variatie en flexibiliteit in inhoud en toetstechnische eisen via een methodenmix en via ruimte voor maatwerk zou een oplossing kunnen bieden. De groene standaard werkt reeds aan een methodenmix. Ruimte voor regionaal maatwerk is ook mogelijk, maar dan moet de instelling zelf het examenproduct verantwoorden naar de inhoud van het kwalificatiedossier.

Afhankelijk van het regiovraagstuk waaraan de student heeft geleerd en zich heeft bekwaamd wordt een *configuratie van kerntaken en werkprocessen* geëxamineerd door vervulling van zijn/haar regio opdracht. Alles wat dan nog overblijft om geëxamineerd te worden bij die betreffende student kan verlopen volgens het examenplan van De groene standaard.

Concreet betekent dit dat een proeve of ander examenproduct vertaald kan worden naar een regio-opdracht. Er zijn twee verschillende opties:

1. De regio-opdracht dekt dezelfde kerntaken en werkprocessen als het examenonderdeel uit het examenplan van De groene standaard; in een eigen verantwoordingsdocument zal de instelling moeten verantwoorden dat de eigen opdracht dezelfde inhoud dekt en toetstechnisch op orde is..
2. de dekking beslaat maar ten dele de kerntaken en werkprocessen van een examenonderdeel van De groene standaard: er is naast verantwoording ook aanvullende bewijsvoering nodig voor de niet-geëxamineerde onderdelen.

De scheiding tussen summatief en formatief wordt sterker (inspectie gaat daar meer op toezien). Dat heeft invloed op de manier waarop reguleren wordt getoetst/gewaardeerd.

4. Arbeidsmarktgericht toezichtkader

“Inspecteurs uit het voortgezet onderwijs komen bij ons toezicht houden op het beroepsonderwijs. Zij missen het referentiekader van onze regionale arbeidsmarkt en vluchten in microcontroles op registratieniveau”(directeuren van MBO locaties).

Het huidige toezichtkader past niet bij het toekomstgerichte onderwijs van de 21^e eeuw. Wat is nodig?:

- a. de Human Capital Agenda als referentiekader. Professionele inspecteurs die meer gericht zijn op het referentiekader “dynamisch regionaal beroepsonderwijs”.

- b. Verschuiving van toezicht vanuit registratie naar toezicht op kwaliteit (de inspecteur als kritisch adviseur).

Klaas Boer(GKC programma Leven Lang Leren)

06 52 05 52 82

Wilbert Waggelink(landelijk ondersteuningsteam reguleren)

06 22 69 47 22

3. Examineren(ww)

“Examens zijn gebaseerd op kerntaken en werkprocessen uit de huidige kwalificatiestructuur en sluiten niet aan bij de regionale arbeidsmarkt; het beroep van morgen.”

Verantwoording naar de eisen in een (hopelijk flexibeler) kwalificatiedossier blijft noodzakelijk. Meer variatie en flexibiliteit op inhoud, met toets technische eisen die meer gericht zijn op een methoden mix en met ruimte voor maatwerk, is noodzakelijk om regionaal de gevraagde kwaliteit te leveren. De Groene Standaard(landelijke standaard) zou een format voor een methoden mix kunnen maken. Detailinvulling kan dan door de betreffende AOC's in de regio plaatsvinden om zo aan te sluiten bij de wensen van het regionale bedrijfsleven.

Bijlage: uit eerdere notitie over dit spanningsveld + oplossingsrichting

Uitvoering onderwijs volgens eisen onderwijstijd in het MBO en interpretatie inspectie Bij individuele of groepsopdrachten moet er op het niveau van de individuele student worden geregistreerd en inzichtelijk worden gemaakt wat de begeleidings- en voortgangsactiviteiten zijn.

Het gaat daarbij om een transparante weergave van de omvang van de inspanning van de onderwijsinstelling en van het genoten onderwijs van de student gekoppeld aan de voortgangsregistratie. Ook hier zijn de drie eerder genoemde criteria bij de definitie van de onderwijstijd weer van toepassing. Bij experimentele opleidingen, waarbij de student zelf bepaalt aan welke onderwijsactiviteiten hij in een bepaalde week deelneemt, moet voor elke student individueel aangetoond kunnen worden dat aan de 850-urennorm is voldaan, bijvoorbeeld door middel van een logboek, waarin de bezochte onderwijsactiviteiten staan vermeld en die afgetekend zijn door de begeleiders van deze activiteiten en de studieloopbaanbegeleider. Daarnaast moet duidelijk zijn welke docent op deze activiteit is ingeroosterd.

Spanningsveld contextrijk leren en regelgeving

Bij contextrijk leren, een noodzaak bij competentiegericht leren, ontstaat het spanningsveld met betrekking tot het verantwoorden van de onderwijstijd omdat deze contexten niet in de school gevonden worden. Deelnemers voeren opdrachten uit in bedrijven of maatschappelijke instellingen al dan niet in relatie met de kennisagenda van de regio. Dit type leeropdrachten is een vereiste om in te kunnen spelen op de ontwikkelingen rond de topsectoren en de vormgeving van de school als kenniscentrum in de regio.

Naar een andere systematiek voor verantwoording

De minister schrijft in de brief "Focus op vakmanschap" dat de onderwijsinstelling het onderwijs moet intensiveren. Om dit te borgen moet het rooster meer gevuld zijn. Een voorbeeldrooster is opgenomen in bijlage 2. In dit rooster is één dag per week gereserveerd voor leren in de maatschappelijke context: de onderzoeks-/projectendag. Als deelnemers deze dag in het rooster deze werkwijze hanteren dan moeten zij in dit geval een logboek bijhouden waarin de gerealiseerde onderwijstijden zijn vermeld. Als de docent individuele begeleidingsgesprekken voert dan worden alleen die uren per deelnemer meegeteld waarin de gesprekken gevoerd worden, terwijl de docent veelal voor een groep geroosterd staat. Het verdient hier aanbeveling andere kwaliteitscriteria te hanteren.

Het is van belang dat de leerrijke contexten verbonden zijn met de werkprocessen die beschreven zijn in de kwalificatiedossiers. Aan de hand van de opdrachten van de docent toont de leerling in het portfolio aan dat hij de werkprocessen beheerst. Indicatoren voor beoordeling hiervoor zijn de prestatie-indicatoren. Bij De groene standaard is de inspectie akkoord gegaan met deze wijze van beoordelen (bijlage 3). Hiermee is de kwaliteit van de producten in het portfolio geborgd.

Een mogelijkheid is verder dat de deelnemer verantwoording aflegt over zijn prestaties in uren. Hij verantwoord zijn uren besteed aan het onderwijs in een logboek en bewijsmateriaal in het portfolio in relatie met de werkprocessen uit het kwalificatiedossier. Dit bewijsmateriaal is vrij ter inzage/ter beoordeling aan de inspectie.

Bronnen:

Servicedocument 850 urennorm onderwijstijd MBO Raad

Verslag reguleren en inspectie (Teja van der Meer)

Structuur voor cgo (Jos Geerligts)

Informatiebijeenkomst OC&W 18 mei '11 in Zwolle

Brief OCW 7 september 2006 "Onderwijstijd; naleving 850 klokuren", kenmerk

BVE/Stelsel/2006/34390

Bijlage 1

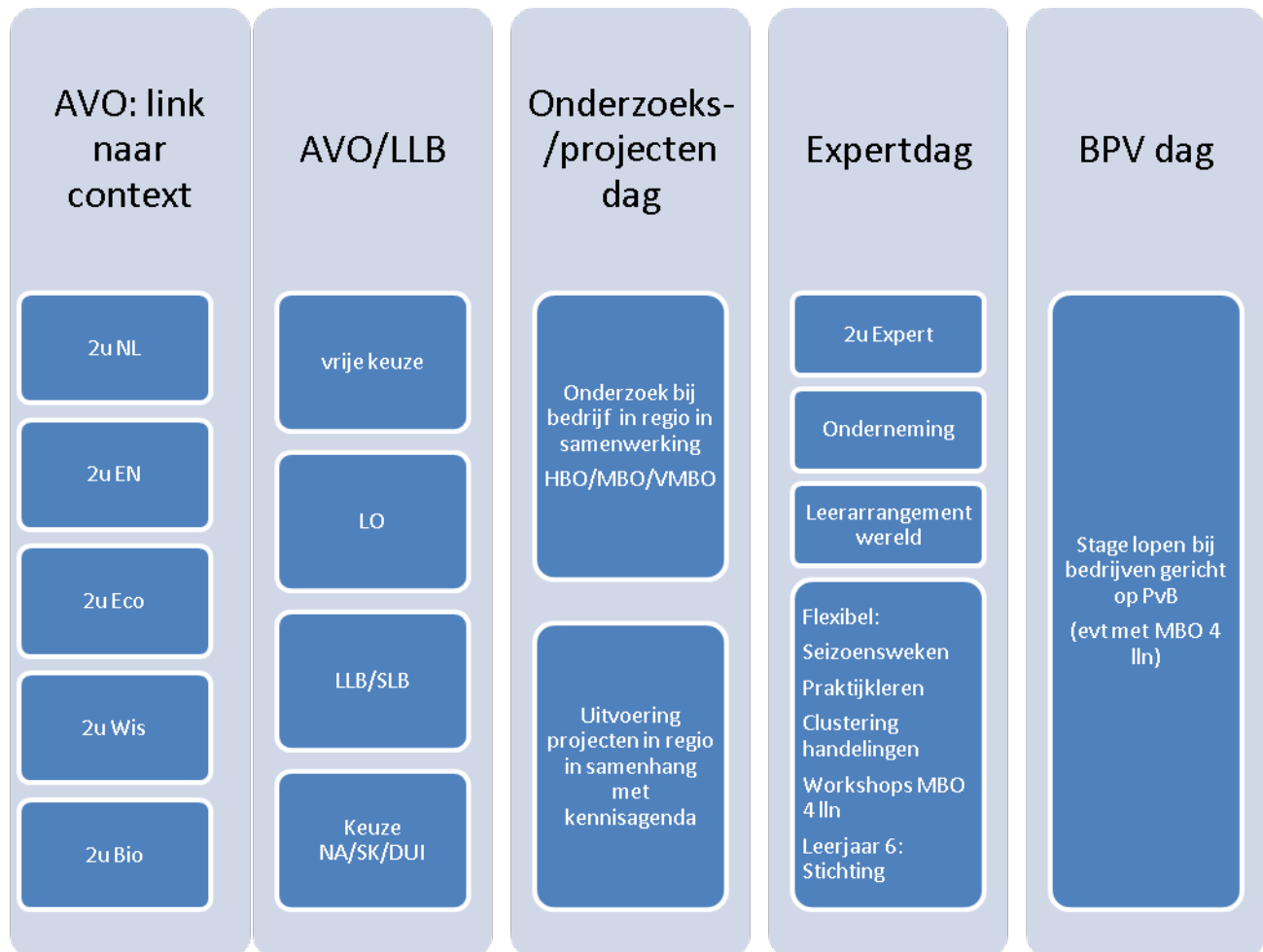
	Eén opdrachtgever	Meer opdrachtgevers, vergelijkbare belangen	Meer opdrachtgevers, verschillende belangen	Opdracht uit de regionale kennisagenda
Leer-activiteiten	Student werkt aan een afgebakende opdracht en overlegt met de opdrachtgever	Student werkt aan een afgebakende opdracht en overlegt met meerdere partijen.	Studenten werken o.b.v. probleemstelling en moeten zelf i.o.m. de opdrachtgevers komen tot afbakening en uitwerking van de opdracht.	Studenten moeten zicht krijgen op netwerken in de regio, probleemstelling afstemmen met de relevante partijen en de opdracht uitvoeren. Zij moeten de resultaten communiceren met alle relevante partijen in de regio om continuïteit te borgen.
Beoordelings-activiteiten	Vooraf is voor de student duidelijk wat hij/zij gaat leren, hoe hij/zij wordt beoordeeld en hoe dit bijdraagt aan zijn/haar ontwikkeling.	Vooraf is voor de student duidelijk wat hij/zij gaat leren, hoe hij/zij wordt beoordeeld en hoe dit bijdraagt aan zijn/haar ontwikkeling.	Opdracht is leidend voor leer- en beoordelingsactiviteiten en de student is verantwoordelijk voor het laten zien wat hij/zij heeft geleerd.	Student neemt deel aan formuleren probleemstelling en uitvoering opdracht i.o.m. de regionale partners en verzamelt op basis hiervan bewijsmateriaal voor het behalen van zijn/haar kwalificaties.

Toelichting

De systematiek om het leren van de deelnemer/student te verbinden met de kennisagenda van de regio is ontwikkeld in het programma leven lang leren van de GKC in samenwerking met ECS in Wageningen. In deze studie is aangegeven hoe de student effectief kan leren in een contextrijke leeromgeving in de regio. In het model is beschreven dat de deelnemer/student te maken kan krijgen met verschillende typen opdrachten in relatie met verschillende opdrachtgevers. Hiermee is er ook een verschil in complexiteit van de opdracht en dus ook in de beoordelingsactiviteit. Op deze manier is het mogelijk de kwaliteit van onderwijsactiviteit te borgen in relatie met het toezicht van de inspectie.

Uitgangspunten voor roosters MBO niveau 4

Jaar 1

Toelichting Rooster:

Uitgangspunten voor dit rooster zijn:

1. Er is aandacht voor Taal en Rekenen en algemene vorming: dag 1
2. Leren, Loopbaan Burgerschap wordt ingevuld met de studieloopbaanbegeleider en coach. Niet alle uren kunnen hier worden meegerekend omdat een deel individuele of groeps gesprekken zijn. Effectief 6 lesuren voor de leerling.
3. Op dag 3 is er aandacht voor onderzoek/projecten in de regio in samenhang met de kennisagenda van de regio en wensen van bedrijven. In verband met reistijden: effectief 6 lesuren voor de leerling.

4. Dag 4 staat in het teken van de beroepsvorming. Er zijn allerlei verschillende activiteiten gepland. Effectief 6 lesuren voor de leerling,
5. De wettelijk voorgeschreven BPV is op dag 5 aan de orde.

Gerealiseerde onderwijstijd:

Als we ervan uitgaan dat er effectief 35 weken in een jaar door de deelnemers aan school wordt besteedt dan leidt dit tot het volgende resultaat:

BPV: 8 klokuren * 35 weken: 280 uur op jaarbasis (norm is 250 uur)

Dag 1: 8 lesuren * 50 min= 400 min * 35/60: 233 uur op jaarbasis

Dag 2: 6 lesuren* 50 min= 300 min * 35/60: 175 uur op jaarbasis

Dag 3: 6 lesuren* 50 min= 300 min * 35/60: 175 uur op jaarbasis

Dag 4: 6 lesuren* 50 min= 300 min * 35/60: 175 uur op jaarbasis

Totaal: 758 klokuur lessen en 280 uur BPV

Conclusie:

Deze wijze van roostering leidt net tot voldoende uren in relatie tot de nieuwe normen. Voor leerjaar 2 en 3 is er iets meer ruimte omdat dan de norm 150 klokuren lager is in relatie met de onderwijstijd.

Bijlage 3: Begeleidingsformulier BPV

Deelnemer	naam	
	geboortedatum	te
	opleiding	
locatie	naam bedrijf/locatie	
	adres	
	postcode+plaats	
Examenstandaard	code:	
	naam:	

1.1 Bereidt voeren voor

Resultaat:

Het voeren kan plaatsvinden op het juiste moment met de juiste hoeveelheid voer van de juiste kwaliteit.

Prestatie-indicatoren:

Observatie	CGI	oordeel indicator	
		voldoende	onvoldoende
v	Hij bespreekt met zijn leidinggevende de voerplanning en welk voer moet worden besteld, zodat de werkzaamheden zijn afgestemd	☐	☐
v	Hij bepaalt op basis van het voeradvies en de specifieke eigenschappen van het dier welk soort voer, welke samenstelling en welke hoeveelheid geschikt zijn	☐	☐
v	Hij maakt een voerplanning en regelt de inkoop van het voer op basis van voorraad, kwaliteit, prijs, beschikbaarheid en voeradvies en rekeninghoudend met doorloopsnelheid, houdbaarheid en bestel- en levertermijn en, zodat het gewenste voer in de benodigde hoeveelheid op tijd voorhanden is.	☐	☐
v	Hij bewaakt de kwaliteit van de voervoorraad en signaleert en rapporteert tijdig afwijkingen aan voer en apparatuur, zodat deze voor het voeren gebruiksklaar zijn.	☐	☐
v	Hij bereidt het voeren voor volgens de voor het bedrijf geldende procedures en past wettelijke richtlijnen toe die gelden voor het werk.	☐	☐

Cesuur: alle indicatoren wegen even zwaar; 4 van de 5 moeten voldoende zijn.

